

BURHANIYE TİCARET ODASI
BURHANIYE CHAMBER OF COMMERCE

İSPANYA ÜLKE RAPORU 2019

GENEL BİLGİ

RESMİ ADI	İSPANYA KRALLIĞI
YÖNETİM BİÇİMİ	PARLAMENTER DEMOKRASİYE DAYALI MONARŞİ
Kral	6. Felipe
BAŞBAKAN	Pedro Sánchez
BAŞKENT	MADRID
NÜFUS (WORLDMETERS 2019)	46,426,033
YÜZ ÖLÇÜMÜ (KM²)	504,782
DİL	İSPANYOLCA

COĞRAFİ KONUM

Yüzölçümü 504.782 km2 olan İspanya, Avrupa Birliği'nin ve Batı Avrupa'nın Fransa'dan sonra en büyük ikinci ülkesi olarak Avrupa kıtasının güneybatısında bulunan İber Yarımadası'nda yer almaktadır. Bu yarımada'nın dışında Akdeniz'deki Balear Adaları, Afrika'nın kuzeyindeki Ceuta ve Melilla şehirleri ve Atlantik Okyanusu'ndaki Kanarya Adaları da İspanya ulusal sınırları içindedir. İspanya batıda yine İber Yarımadası'nda bulunan Portekiz, kuzeyde Fransa, ve güneyde Birleşik Krallık'a bağlı Cebelitarık ile komşudur. Ülkenin başlıca şehirleri, başkent Madrid, Barselona, Valensiya, Seville, Zaragoza ve Malaga olarak sıralanabilir.

Batı Avrupa'nın neredeyse en geniş topraklarına ve en az nüfus yoğunluğuna sahip ülkesi olan İspanya'da iklim ve coğrafya oldukça değişken bir yapı sergilemektedir. Deniz seviyesinden 610 metre yüksekte olan Meseta Platosu, gerek çorak toprakları gerekse kötü iklim koşullarından dolayı Avrupa'nın en verimsiz alanlarından biridir. Bununla beraber, başkent Madrid ekonomik olmaktan çok politik nedenlerle bu platonun merkezine kurulmuştur.

Ülke nüfusu ve ekonomik faaliyetler çoğunlukla ülkenin sahil bölgelerinde ve ülkeyi kesen iki önemli nehrin etrafındaki vadilerde yoğunlaşmıştır. Bu nehirler kuzeyde Ebro ve güneyde Guadalquivir nehirleridir. Ebro nehri, Akdeniz'e dökülürken denizciliğe elverişli tek nehir olan Guadalquivir Sevilla şehrinden geçer.

Avrupa'da İsviçre'den sonra ikinci en dağlık ülke olan İspanya'da, plato ve yüksek ovaları çevreleyen dağların batı kesimleri hariç, yarımadanın beşte ikisinden fazlasını sıradağlar kuşatır.

Ülkenin kuzeybatı bölgesinde Kuzey Atlantik etkisiyle yağışlar bol ve iklim ılımandır. Akdeniz sahillerinde ise kışlar ılık ve yağışsız, yazlar sıcak geçer. Kuzey doğu sahillerinde yaz yağışları yeterli düzeydeyken güney doğu sahillerinde yağışların yetersizliği özellikle meyve üretiminin yoğun olduğu bu bölgede sulama sistemlerine başvurulması gereğini doğurmaktadır. Guadalquivir nehrinin geniş tarım alanları sağladığı güney İspanya'da da yağışların az olmasından dolayı sık sık kuraklıklar yaşanmaktadır. Ülkenin iç kısımlarında ve 1.200 metreyi aşan dağlık kesimlerde kara iklimi yaşanır. Diğer taraftan, Kanarya Adaları'nda tropikal bir iklim hakimdir.

GSYİH (Milyon \$)

1.429.140 (IMF, 2019 tahmini)

KBGSYİH (\$)

30.631 (IMF, 2019 tahmini)

Büyüme Oranı (%)

% 2,13 (IMF, 2019 tahmini)

SİYASİ VE İDARİ YAPI

İspanya Anayasal Parlamenter Monarşi ile yönetilmektedir. Devlet başkanı Kral Phelipe VI. 'dır. Yasama, Temsilciler Meclisi (Congreso de los Diputados) ve Senato (Senado) olmak üzere İki Kamaralı Ulusal Meclis (Cortes Generales)'ten oluşmaktadır. Yürütme Başbakan ve Bakanlar Kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir.

İspanya Meclisi, 350 milletvekili ve 264 senatörden oluşur. Ülkede her dört yılda bir seçim yapılır. Başbakan Kongre tarafından seçilmektedir.

Ülke; kentler, eyaletler ve özerk bölgelere ayrılmıştır. İspanya'da idari açıdan 17 özerk bölge (Endülüs, Aragon, Asturya, Kastilya-La Mancha, Valensiya, Extremadura, Galiçya, Rioja, Madrid, Murcia, Navarra, Balear Adaları, Bask Ülkesi, Kanarya Adaları, Kantabriya, Kastilya ve Leon ve Katalunya) ile Kuzey Afrika kıyısında 2 özerk şehir (Ceuta ve Melilla) bulunmaktadır.

Yedi özerk bölgenin her biri (Asturias, Balearic Adaları, Cantabria, La Rioja, Madrid, Murcia, ve Navarre) aynı zamanda bir ildir. Her özerk bölge kendi yasalarını uygular. Devlet bunları tanımının yanı sıra kendi yasal düzenlemesinin bir parçası olarak korumaktadır.

General Franco'nun, 1975 yılındaki ölümüne kadar süren diktatörlüğünün ardından İspanya'nın ilk demokratik seçimleri Haziran 1977'de gerçekleştirilmiş ve Merkezi Demokratik Birlik (Union of the Democratic Centre/UDC) iktidara gelmiştir. 1982 yılından 1990'ların başına kadar süren İspanyol

Sosyalist İşçi Partisi (PSOE) iktidarında ülkenin demokratik kurumları sağlamlaştırılmış, uluslararası platformda ülkenin statüsü güçlendirilmiş ve Avrupa Topluluğu'na (bugünkü AB) üye olunarak ülke ekonomisinde büyük gelişme sağlanmıştır. Bununla beraber 1990'lı yılların başında yaşanan bir dizi siyasi ve mali kriz, Parti'nin 1993 seçimlerinde mutlak hakimiyetini yitirmesine sebep olmuştur. PSOE, yine de azınlık hükümeti olarak 1996 yılına kadar iktidarda kalmıştır.

1996 yılının Mart ayında gerçekleştirilen seçimler, İspanya siyasi hayatında yeni bir dönemin başlangıcıdır. Jose Maria Aznar başkanlığındaki orta sağ eğilimli Halkçı Parti (PP) bu seçimle iktidara gelmiş, 1996-2000 döneminde azınlık hükümetini kurmuş, 2000 yılı Mart ayında yapılan seçimlerde de bu kez bir çoğunluk hükümeti oluşturarak yeniden iktidara gelmiştir.

Nisan 2004'te yapılan seçimleri kazanan Sosyalist İşçi Partisi'nin (PSOE) Mart 2008'de yapılan seçimleri kazandığında 4 yıl daha iktidarda kalacağı beklenmekteydi. Ancak 20 Kasım 2011'de yapılan erken genel seçimlerde sağ görüşlü Halk Partisi (PP) tarihi bir zafer kazanarak tek başına iktidara gelirken, sosyalistler demokrasi tarihindeki en kötü sonuçlarını aldı.

İspanya'da 2004 yılından bu yana, iki dönemdir süren sosyalistlerin iktidarına son veren PP, 2000 yılında, Jose Maria Aznar döneminde elde ettiği 183 milletvekilini geçmeyi başardı. PP, İspanya demokrasi tarihinde ilk defa bu seçimlerde, 350 sandalyeden oluşan mecliste 186 sandalyeye sahip oldu.

Bu seçimlerde aday olmayan Başbakan Jose Luis Rodriguez Zapatero'nun yerine eski İçişleri Bakanı Alfredo Perez Rubalcaba'yı başbakan aday olarak gösteren Sosyalist İşçi Partisi (PSOE) ise, İspanya demokrasi tarihindeki en kötü seçim sonucunu aldı. Son seçimlerde 169 milletvekiline sahip olan PSOE, son seçimler sonrasında 110 milletvekiline düştü. PSOE bu zamana kadarki seçimlerde en kötü sonucu 118 milletvekiline sahip olduğu 1977 yılında almıştı.

NÜFUS VE İSTİHDAM

İspanya Ulusal İstatistik Ofisi (INE) verilerine göre 01.01.2016 itibariyle ülke nüfusu 46,44 milyondur. Yabancı nüfus 4,4 milyondur. Ülkeye yönelik göçler İspanya'nın nüfus profilini hızla değiştirmektedir. Nüfusun %49'u erkek ve %51'i kadındır. Nüfus ülke içinde eşit olmayan bir şekilde dağılırarak, büyük şehirlerde ve kıyı şeridinde yoğunlaşmıştır. Nüfusun %79'u şehirlerde yaşamaktadır.

İspanya, Batı Avrupa'nın en geniş arazili ve en düşük nüfus yoğunluğuna sahip ülkelerinden biridir. Ülkenin genel nüfus yoğunluğu, kilometrekareye 93 kişi düzeyindedir. Nüfusun dağılımı, ülkedeki ekonomik ve siyasi dengeleri belirlemede önemli rol oynamaktadır. Ülke topraklarının %52'sini oluşturan 4 bölgede (Aragon, Castilla y Leon, Castilla-La Mancha ve Extremadura) nüfus yoğunluğu kilometrekareye 30 kişiden azdır. Özellikle kırsal alanlardan şehirlere doğru göçlere bağlı olarak bu dört bölge ülke toplam nüfusunun %15'ini barındırmaktadır. Bölgenin bu özelliğinin tek istisnası, siyasi nedenlerle ülkenin merkezine inşa edilmiş olan Madrid ve çevresidir. Bu bölge, ülkede nüfusun en yoğun olduğu yerdir.

6- 16 yaşları arasındaki çocuklar için eğitimin zorunludur. Üniversite öğrencilerinin sayısı ise sürekli artış göstermektedir. Ülkede toplam 73 üniversite bulunmakta olup 23 tanesi özel okuldur. Öğrencilerin %90'ı devlet üniversitelerine devam etmektedir.

Ülke nüfusunun % 75,6'sı Katolik'tir. Ülke genelindeki resmi dil İspanyolca (Kastilyano)'dır. Ancak Katalanca, Baskça ve Galiçyaca da özerk bölgelerde (Katalonya, Bask Bölgesi, Galiçya, Valensiya, Navarra ve Balear Adaları) resmi dil olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte Valensiya Bölgesi'nde Katalanca'nın bir bask lehçesi olan Valensiyaca konuşulmaktadır.

İspanya'nın 2015 yılında 22,922 milyonluk işgücüne sahip olduğu ve bunun çoğunluğunu genelde orta yaş grubunun oluşturduğu görülmektedir. İşgücünün %46'sı kadın ve %54'ü erkektir. İspanya'da istihdam edilenlerin sektörlere göre dağılımı şu şekildedir: %76,3'ü hizmetler, % 13,72'si sanayi, %5,73'ü inşaat, ve %4,24'ü tarım.

İşsizlik %22,06 olarak gerçekleşmişken; erkek işsizliği %20,77 ve kadın işsizliği %23,55 olarak kaydedilmiştir. İşsizliğin artmasındaki en önemli neden inşaat, tarım ve sanayi sektörlerinin daralmasıdır.

Otonom bölgelerdeki işsizlik ise %13,83 (Navarra) ile %31,54 (Andalucia) arasında değişmektedir. Aragon'da %16,29, Katalunya'da %18,6 ve Madrid'de işsizlik oranı %17,06'dır.

DOĞAL KAYNAKLAR

İspanya, Avrupa'nın doğal ve yaban hayatın en çeşitli olduğu alanlara sahiptir. İklim ve fiziksel güzellik özellikle Akdeniz kıyılarında ve adalarda dinamik bir turizm sektörüne katkıda bulunmaktadır. Ancak, Akdeniz sahillerinin fazla gelişmesi doğal kaynaklara zarar verdiği tartışmasını da beraberinde getirmektedir. Ülke topraklarının yaklaşık% 10'u verimli, % 45'i orta verimlilikte, % 35'i düşük verimlilikte ve verimsiz, % 10'u kayalıktır. Yağışların az ve düzensiz olduğu Akdeniz kıyılarında kullanılan yoğun tarım tekniklerinin de etkisi ile toprak erozyonu ülkenin en önemli çevre sorunlarından biri haline gelmiştir. Ülke topraklarının %30'u ekilebilir alan, %8'i daimi ekilen alan, %13'ü çayır ve mera ve %33'ü de ormanlarla kaplıdır.

İspanya önemli petrol ve gaz kaynaklarına sahip olmamakla birlikte Batı Avrupa'nın mineral doğal kaynaklar açısından en zengin ülkesi konumundadır. Demir-dışı ve kıymetli metal üretiminde Avrupa'nın en önemli üreticisidir. 100'e yakın mineral ve maden rezervinin bulunduğu İspanya bunlardan 18'inde önemli miktarda üretim yapmaktadır. Bu metal ve mineraller; bakır, altın, demir, kurşun, çinko, alüminyum, magnezyum, civa, potasyum, flor, bentonit, kükürt, deniz ve kaya tuzu, kalay, kireçtaşı, tungsten ve kuvarsdır. Ülkenin kömür madenleri ve demir cevheri yatakları kuzeyde (Asturya, Kantabriya ve Bask), önemli civa rezervleri güneybatıda Almaden yakınlarında ve bakır ve kurşun yatakları da Andaluçya'da bulunmaktadır. Asturya'daki altın madeni Avrupa'daki en büyük altın madenlerinden biridir. İspanya aynı zamanda granit ve mermerde dünyanın önde gelen üreticilerinden biridir. Üretim talebin kat kat üzerinde olduğundan ihracatı da yapılmaktadır.

İspanya, petrol ve doğal gaz ihtiyacının %99'u ve kömür ihtiyacının %70'i için ithalata bağımlı bir ülkedir. Diğer taraftan çok yavaş ama istikrarlı bir yeniden yapılanma süreci içinde bulunan ülke içi kömür üretim sektörü rekabetçi olmayan yapısı ile ancak devlet desteği ile ayakta durmaktadır.

Diğer taraftan, enerjinin daha etkin kullanımının sağlanması yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Rüzgardan yararlanarak enerji üretiminin yapıldığı parkların sayısı son yıllarda hızla artmış, ülke bu açıdan Avrupa'nın önde gelen enerji üreticileri arasında Almanya'dan sonra ikinci sırayı almıştır. Dünya sıralamasında ise ABD başta olmak üzere Almanya'dan sonra üçüncü sırada yer almaktadır.

Doğal kaynaklar "Regalia İlkesi" düzenlemesi çerçevesinde devletindir. 21 Temmuz 1973 tarihli Madencilik kanunu ve 7 Kasım 1998 tarihli "Hidrokarbon Kanunu" mineral endüstrisini düzenlemektedir. Sanayi Ticaret ve Turizm Bakanlığı bünyesinde bulunan Enerji Politikası ve Madencilik Genel Müdürlüğü söz konusu kanunları uygulamaktadır. İspanya Madencilik ve Jeoloji Enstitüsü başlıca madencilik kuruluşlarındandır. 2002 ve 2004 yıllarında sektördeki devlet ve özel sektör monopollerinin aşamalı olarak kaldırılması ve liberalleşme yönünde önemli düzenlemeler yapılmıştır.

GENEL EKONOMİK DURUM

Ekonomik Yapı

İspanya ekonomisi GSYİH'ye göre dünyanın 13. Avrupa Birliği'nin 5. büyük ekonomisidir.

İspanya hizmet sektörü temelli modern bir ekonomiye sahiptir. Genç ve iyi eğitilmiş nüfusla fiyatlarda rekabetçi ve yenilikçi uluslararası bir merkezdir.

Ekonominin gelecekteki büyümesine yönelik çalışmalar yapılmakta ve bu yönde araştırma ve geliştirme faaliyetlerine çok önem verilmektedir.

Diğer Batı Avrupa ülkeleri gibi İspanya'nın ekonomisi de 2. Dünya Savaşı'nın ardından bir dönüşüm sürecine girmiş, bu süreçte tarım sektörünün önemi azalırken hizmetler sektörünün önemi giderek artmış ve bu sektör ekonominin hakim sektörü haline gelmiştir. Tarım sektörü GSYİH'nin sadece %2,5'ini oluştururken hizmetler sektörünün payı %75'e kadar yükselmiştir. Perakendecilik, turizm, bankacılık ve telekomünikasyon sektörleri ekonomik faaliyetin en önemli unsurlarındandır. Diğer taraftan GSYİH'nin %17'lik kısmını oluşturan sanayi sektörü ekonomideki önemini korumaktadır.

EKONOMİK PERFORMANS

Ülkenin mali performansı incelendiğinde son on yılda önemli ilerleme kaydedildiği, açık veren bütçenin 2006 ve 2007 yıllarında % 1 oranında fazla verdiği görülmektedir. Ancak 2008 yılında uzun zaman sonra İspanya'nın bütçe açığı 41 milyar avro'ya ulaşmıştır. 2008 yılında bütçe gelirleri bir önceki yıla göre %6,9 oranında azalırken, giderler %8,7 oranında artmıştır. 2008 yılında kamu borç stoğunun GSMH oranı %33'lere kadar düşmüştür. İspanya'nın borç stoğunun büyük bir bölümü özel kesime ait olup, yaşanan ekonomik krizin İspanya'da daha ağırlıklı olarak hissedilmesinin bir nedeni de, borca dayalı tüketim harcamalarının birden bire daralması neticesinde reel sektörde talep düşüşünden kaynaklanan ekonomik küçülme olduğunun söylemek mümkündür. Genel ekonomik performans kadar bütçe performansının da olumlu olmasında avro'ya geçilmesiyle düşen faizlerin olumlu etkisini yine vurgulamak gerekmektedir.

İspanya'nın artan faiz masrafları borç düzeyini olumsuz etkilemekte ve 2010 yılı borç hizmet maliyetleri %33,3 artarak 23,2 milyar avroya ulaşmıştır.

2004 yılında iktidar partisi değiştiğinde İspanya Başbakanı Jose Luis Rodriguez Zapatero'nun ilk döneminden başlayarak ekonomik büyüme için GSYİH'nin büyümesi desteklenmiştir ve o dönemden itibaren birtakım sorunlar İspanya ekonomisinin problemleri gidişatına dair sinyaller vermeye başlamıştır. Financial Times'a göre bu sorunlar arasında; dış ticaret açığının fazla olması (2008 yılında GSYİH'nin % 10'u), ticaret ortaklarına karşı rekabet gücünün kaybı ve geleneksel olarak diğer Avrupa ülkeleri karşısında enflasyonun yüksekliği, 1998'den itibaren emlak fiyatlarının % 150 artışı ve petrol fiyatlarındaki artış sayılabilir.

Nisan 2008'de resmi GSYİH büyüme tahminleri % 2,3 olarak belirtilmiştir. Ancak bu tahmin Ekonomi Bakanlığı tarafından 1,6 puan aşağı revize edilmiştir. Bu rakam, diğer birçok gelişmiş ülkelere göre daha iyi görünmekle beraber, İspanya'nın yüksek nüfus artışı nedeniyle (fazla miktarda göç alması) kişi başına GSYİH fazla değişmemiştir. Daha sonra, 2008 yılı üçüncü çeyreğinde 15 yıldır ilk kez ulusal GSYİH'nin azalmasıyla Şubat 2009'da İspanya'nın ekonomik durgunluğa girdiği onaylanmıştır.

Yaşanan ekonomik krizin devam etmesi, kamu borçlarının azaltılması için uygulanan politikaların daha da sertleşmesine, kesintilerin artmasına ve harcamaların azalmasına sebebiyet vermiştir. Öte yandan, 2012 yılında işsizliğin giderek artması ve %25'i geçmesiyle hükümetin uyguladığı kemer sıkma politikalarının doğurduğu sıkıntı artmaktadır.

2013 yılında da kısmen sert kemer sıkma önlemlerinin etkisiyle ekonomi daralmıştır. 2014 yılından itibaren ekonomi toparlanma aşamasındadır. Özellikle emek piyasasındaki yapısal reform programının sonuçları alınmaya başlanmıştır. Ülke ekonomisi 2014 yılında güçlü bir şekilde iyileşme göstermiştir. Ülke ekonomisi diğer Avro Bölgesi ülkelerindeki zayıflığa göre oldukça dayanıklılık göstermiş ve düşen petrol fiyatları Avro Bölgesindeki toparlanmayı katalize ederken İspanya bu durumdan gayet iyi yararlanmıştır.

2014 yılında GSYİH %1,4 büyümesi ekonomideki iyileşmeyi göstermektedir. Enflasyon 1980'lerden beri düşüş göstermektedir. 1987 ve 1992 yılları arasındaki ortalama enflasyon %5,8 iken, 1993 yılında ilk kez %5'e gerilemiştir. Ardından yıllar boyunca düşüş göstermiştir. Aralık 2014'te ise -%1 olarak gerçekleşmiş olup bunun temel nedeni petrol fiyatlarındaki düşüştür.

Özel tüketim ekonomideki büyümeyi desteklemeye devam etmektedir. Bunun sonucu olarak GSYİH 2015 yılında %3,2 oranında büyüme göstermiş; böylelikle ekonomik krizin ortaya çıktığı 2008 yılından sonraki en yüksek büyüme oranı kaydedilmiştir.

EKONOMİ POLİTİKALARI

Son 10 yıllık süreçte ülke ekonomisi yoğun bir özelleştirme programı çerçevesinde şekillenmiş, hemen her alanda devlet hakimiyeti istikrarlı biçimde azalmıştır. AB mevzuatına uyum çalışmaları, özellikle enerji ve telekomünikasyon sektörlerinde devlet hakimiyetinin ve tekellerin kaldırılması sonucunu doğurmuştur. Ancak yine de, halen bazı alanlarda liberalizasyon çalışmaları beklentileri karşılamamış olup, İspanya piyasasının tamamen rekabete açılması için yapılması gereken bazı düzenlemeler bulunmaktadır.

Hükümet 2008 yılı seçimlerinden sonra söz verdiği gibi ekonominin uzun dönemli performansını artırmak için Kasım 2009'da "sürdürülebilir ekonomi" yasasını sunmuştur. İşgücü piyasasında da gerekli değişiklikler yapılmaktadır. Haziran 2009'da başarısız bankaların yönetimi için yeni bir fon (Fund for Ordered Bank Restructuring - FROB) oluşturulmuştur.

Ağustos 2009'dan itibaren ekonomik kriz tüm dünyaya yayılmıştır. İspanya ekonomik krizle mücadeleye daha iyi bir pozisyondan başlamak amacıyla kamu borçlarını (GSYİH üzerinde) azaltma yoluna gitmiştir. Yeni vergi politikalarının uygulanması ile ekonomik modelin yenilenebilir enerji, biyoteknoloji, bilgi teknolojileri ve telekomünikasyon gibi değer zinciri yüksek olan yeni sektörlerde büyüme modeline geçişine olanak sağlaması planlanmıştır.

Son dönemde ekonomi politikası ekonomik darboğaza odaklanırken kamu maliyesi ve güven verici yatırımcılara yönelmiştir. Bütçede 2009 yılının tersine kamu maliyesinin zayıflaması nedeniyle 2010 yılında bir dizi önlem alınmıştır. Alınan bu önlemler arasında vergi artışları da mevcuttur. Tasarruf tedbirleri halen devam etmektedir.

Yeni Halkçı Parti (PP) hükümeti geniş bir alanda yapısal reform programları ve ciddi ve sıkı kamu maliyesi, işgücü piyasasında reform ve toplu pazarlık ve özel girişimlerin geliştirilebileceği ekonomik ve sosyal ortama odaklanan tasarruf tedbirleri üzerine önemli vurgu yapmaktadır. Bununla beraber genel devlet harcamalarının yarısını oluşturan emeklilik kesintileri, sağlık ve eğitim harcamalarını göz ardı etmiştir. Devlet banka sektörünün kırılganlığını izlemeye devam etmekte ve ülkenin tasarruf bankaları (Cajas) yeniden aktif rol oynamaktadır.

Bölgesel hükümetler tarafından gelen açıklar ve ülkenin sosyal güvenlik sistemi nedeniyle hükümet, ekonomideki büyümenin kamu maliyesine destek sağlamasına rağmen 2015 yılındaki bütçe açığını hedefi olan %4,2'yi tutturamamıştır. 2014 yılındaki %5,9 olan bütçe açığı 2015 yılında ancak %5,1'e gerileyebilmiştir.

Yönetim 2016 yılında bölgesel harcamaları kıstak için önlemler alacağını açıklamış, kurumlar vergisinde ve açığı sınırlamak için bir dizi değişiklikler öngörmektedir. Temmuz 2016'da Avrupa Komisyonu daha önce önerdiği AB mali kural uygulamasına uyumsuzluktan ceza önerisini iptal etmiştir ve İspanya'ya bütçe açığını %3'e düşürmesi için 2 yıl daha ek süre tanımıştır. Bununla beraber bir sonraki hükümet, politik açıdan zor olacak olsa da bir dizi mali düzeltme önlemleri almak zorunda kalacaktır.

ENFLASYON

İspanya’da enflasyon 1980’lerin sonundan bu yana yavaş yavaş düşüş göstermektedir. Ortalama enflasyon 1987- 1992 arasında %5,8 olarak gerçekleşmiştir. 1993’e gelindiğinde enflasyon ilk defa %5’e düşmüştür. İzlenen sıkı para politikası, dünya petrol ve mal fiyatlarındaki düşüş, ekonominin belli sektörlerinde yürütülen liberalizasyon çalışmaları ve ücret artışlarının düşük tutulması gibi bir dizi nedene bağlı olarak 1990’lı yıllarda ülkede tüketici fiyatları da azalma göstermiş, %5’lerde seyreden enflasyon oranı 2007 yılında %2,8’ye kadar düşmüştür. 2002 yılından 2010 yılına kadar ortalama enflasyon oranı %2,78 olarak gerçekleşmiştir. Yüksek kapasite kullanım oranları, iç ve dış baskılarla kademeli bir toparlanma yaşayan ülkenin 2011 yılı için enflasyon oranı ise % 3,1’e yükselmiştir. Enflasyon üzerindeki baskı küresel emtia fiyatları eğilimlerinden etkilenmiştir. Bununla beraber tüketici fiyatlarındaki artış, ekonomideki atıl kapasite ve rekabet gücünü yeniden kazanmak için maaşlardaki dondurmalar nedeniyle sınırlanmıştır. Enflasyon ekonomideki atıl kapasite ve rekabet edebilirliği yeniden kazanmak için ücretlerdeki artış nedeniyle sınırlanmaktadır. Ancak Eylül 2012’de ilaçlar için katkı payının tanıtılması ve KDV oranlarındaki artış tüketici fiyatlarının 2013 yılı ortalarına kadar yukarıya çıkması yolunda baskı oluşturmuştur. Buna rağmen 2013 yılında enflasyonun talepteki zayıflık nedeniyle %1,5’te kalmıştır.

2014 yılında fiyat baskısı ve enerji fiyatlarındaki düşüşün ardından, 2015 yılının çoğunda tüketici fiyatları düşmüş olup ortalama enflasyon yıl boyunca %0,6’da kalmıştır. Petrol fiyatlarındaki düşüşün devamının –özellikle 2016 yılının ilk yarısındaki düşüş ve ardından İngiltere’deki referandum şokunun ardından durgun ekonomik iyileşme- fiyatları düşürmesi muhtemel olup 2016 yıl sonu tüketici fiyatlarının %0,3 düzeyine gerilemesi öngörülmektedir. Ardından 2017 yılında baz etkisi ve petrol fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle enflasyonun %1,3’e yükselmesi öngörülmektedir. 2018 yılında %1’e düşmesi ve 2019-20’de %1,7’ye yükselmesi beklenmektedir.

DIŞ TİCARET

GENEL GÖRÜNÜM

Ülkenin Dış Ticareti (milyon dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2011	298 171	362 835	661 006	-64 664
2012	285 936	325 835	611 771	-39 899
2013	310 964	332 267	643 231	-21 303
2014	318 649	350 978	669 627	-33 329
2015	278 122	305 266	583 388	-27 144
2016	281 777	302 539	584 316	- 20 762
2017	319 622	350 922	670 544	- 31 300
2018	345 166	388 043	733 209	- 42 877

Kaynak:(www.trademap.org)

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İspanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

		2016	2017	2018	Pay (%,2018)	Değişim (%, 17/18)
GTİP	TOPLAM İHRACAT	281 777	319 622	345 166	100,0	8,0
8703	Otomobiller	35 564	35 776	35 553	10,3	-0,6
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	8 317	12 695	16 396	4,8	29,1
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	9 975	10 844	11 735	3,4	8,2
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	7 486	7 654	8 461	2,5	10,5
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	5 825	5 963	6 499	1,9	9
0203	Domuz eti (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	3 550	4 069	4 037	1,2	-0,8
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	3 480	3 588	3 673	1,1	2,4
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	3 499	4 136	3 579	1,0	-13,5
2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil) ve üzüm sırası	2 966	3 255	3 496	1,0	7,4
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	2 630	3 108	3 477	1,0	11,9
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	1 599	3 775	3 422	1,0	-9,4
6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	215	3 029	3 230	0,9	6,7
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	3 417	2 674	2 947	0,9	10,2
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	1 967	2 239	2 531	0,7	13
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	2 300	2 503	2 511	0,7	0,3
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2 048	2 129	2 499	0,7	17,4
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialliesterler, vb. (ilk şekilde)	1 600	1 933	2 250	0,7	16,4

0709	Diğer sebzeler (taze/soğutulmuş)	1 887	2 061	2 231	0,6	8,2
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	1 182	2 087	2 213	0,6	6
3303	Parfümler ve tuvalet suları	1 578	1 782	2 160	0,6	21,2
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	1 695	1 800	2 022	0,6	12,4
0810	Diğer meyveler (taze)	1 621	1 756	1 929	0,6	9,9
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	1 712	1 669	1 795	0,5	7,5
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	1 230	1 495	1 707	0,5	14,2
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	1 500	1 634	1 707	0,5	4,5
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	875	1 508	1 632	0,5	8,2
8408	Sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	1 865	1 864	1 631	0,5	-12,5
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	1 366	1 559	1 612	0,5	3,4
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	1 478	1 528	1 600	0,5	4,7
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 445	1 506	1 587	0,5	5,4
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	1 329	1 377	1 521	0,4	10,5
3826	Biodizel ve bunların karışımları (petrol yağları veya bitümenli mineral yağ oranı <%70 veya hiç içermeyen)	1 083	1 319	1 462	0,4	10,8
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	1 247	1 389	1 428	0,4	2,8
8502	Jeneratörler	1 503	1 570	1 423	0,4	-9,3
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	1 235	1 346	1 413	0,4	5
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	1 077	1 164	1 359	0,4	16,8
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	1 117	1 300	1 325	0,4	1,9

7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1 3501	1 262	1 288	0,4	2,1
0809	Kayısı, kiraz, şeftali, erik ve çakal eriği (taze)	1 213	1 216	1 271	0,4	4,5
7326	Demir veya çelikten eşya	1 093	1 159	1 269	0,4	9,5

Kaynak: www.trademap.org

İthalat

İspanya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

		2016	2017	2018	Pay (%,2018)	Değişim (%, 17/18)
GTİP	TOPLAM İTHALAT	302 539	350 922	388 043	100,0	10,6
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	18 733	25 680	34 114	8,8	32,8
8703	Otomobiller	18 271	20 157	22 255	5,7	10,4
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	16 665	17 279	17 772	4,6	2,9
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	10 183	9 667	10 497	2,7	8,6
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	6 696	7 916	9 142	2,4	15,5
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5 738	8 064	8 734	2,3	8,3
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	5 340	5 242	6 356	1,6	21,3
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	3 170	3 874	4 185	1,1	8
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	2 841	3 333	4 044	1	21,3
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	2 884	3 268	3 667	0,9	12,2
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	2 286	3 117	3 586	0,9	15
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	2 317	2 525	3 271	0,8	29,5
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	2 527	2 714	3 095	0,8	14
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	2 257	2 564	2 701	0,7	5,3

9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	2 160	2 224	2 502	0,6	12,5
8408	Sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	2 223	2 405	2 416	0,6	0,4
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	2 338	2 406	2 343	0,6	-2,6
0307	Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	1 670	2 043	2 333	0,6	14,2
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	1 843	1 915	2 105	0,5	9,9
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik $\geq$ 600 mm)	1 212	1 709	2 098	0,5	22,7
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	1 779	1 905	2 017	0,5	5,9
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 769	1 807	1 957	0,5	8,3
1005	Mısır	1 215	1 481	1 943	0,5	31,2
6109	Tiştirler, fanılar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	1 862	1 900	1 938	0,5	2
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	1 622	1 789	1 930	0,5	7,9
8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	1 636	1 533	1 863	0,5	21,5
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	1 643	2 333	1 861	0,5	-20,2
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	1 649	1 733	1 835	0,5	5,9
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik $\geq$ 600 mm (kaplanmış)	1 226	1 605	1 797	0,5	11,9
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	1 574	1 651	1 739	0,4	5,3
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	1 565	1 651	1 700	0,4	2,9
4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	1 481	1 565	1 692	0,4	8,1
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	1 601	1 731	1 689	0,4	-2,4

2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	1 319	1 537	1 632	0,4	6,2
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	935	1 858	1 628	0,4	-12,3
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	1 853	3 233	1 617	0,4	-50
3926	Plastikten diğer eşya	1 302	1 510	1 607	0,4	6,5
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmiş külçeler	1 161	1 511	1 589	0,4	5,2
2716	Elektrik enerjisi	108 200	1 410	1 562	0,4	10,8
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	1 345	1 425	1 524	0,4	6,9

Kaynak: www.trademap.org

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

Ülkelere Göre İhracat (milyon dolar)

		2016	2017	2018	Pay (%,2018)	Değişim (%, 17/18)
	TOPLAM İHRACAT	281 777	319 622	345 166	100,0	8,0
1.	Fransa	42 622	46 955	52 660	15,3	12,1
2.	Almanya	31 813	34 899	37 581	10,9	7,7
3.	İtalya	22 489	25 103	26 893	7,8	7,1
4.	Portekiz	20 136	22 379	25 086	7,3	12,1
5.	İngiltere	21 204	21 371	23 191	6,7	8,5
6.	ABD	12 541	14 054	15 094	4,4	7,4
7.	Hollanda	9 077	10 769	11 826	3,4	9,8
8.	Belçika	8 866	9 313	10 116	2,9	8,6
9.	Fas	7 676	9 050	9 690	2,8	7,1
10.	Çin	5 571	7 057	7 410	2,1	5
11.	Polonya	5 349	6 164	7 118	2,1	15,5
12.	Türkiye	5 734	6 462	5 849	1,7	-9,5
13.	Meksika	4 539	5 186	5 385	1,6	3,8
14.	İsviçre	4 432	4 663	5 253	1,5	12,7
15.	Cezayir	3 331	3 014	3 987	1,2	32,3

Kaynak: www.trademap.org

Ülkelere Göre İthalat (milyon dolar)

		2016	2017	2018	Pay (%,2018)	Değişim (% 17/18)
	TOPLAM İTHALAT	302 539	350 922	388 043	100	10,6
1.	Almanya	40 781	43 896	53 615	13,8	22,1
2.	Fransa	33 625	37 616	45 081	11,6	19,8
3.	Çin	26 405	28 960	26 599	6,9	-8,2
4.	İtalya	19 997	22 783	26 093	6,7	14,5
5.	Hollanda	12 967	14 092	19 867	5,1	41
6.	İngiltere	12 382	12 915	14 655	3,8	13,5
7.	Portekiz	11 744	12 415	14 223	3,7	14,6
8.	ABD	14 409	15 601	13 004	3,4	-16,6
9.	Belçika	7 714	8 812	12 892	3,3	46,3
10.	Türkiye	5 640	6 903	8 151	2,1	18,1
11.	Fas	6 283	7 092	7 811	2	10,1
12.	Polonya	5 565	5 889	7 269	1,9	23,4
13.	Nijerya	3 528	4 950	6 631	1,7	34
14.	Cezayir	5 009	5 169	5 640	1,5	9,1
15.	Brezilya	3 287	4 587	5 621	1,4	22,5

Kaynak: www.trademap.org

TÜRKİYE- İSPANYA TİCARETİ

Genel Durum

İspanya ile Türkiye arasındaki ikili ticari ilişkiler, 1960'lı yıllara kadar dayanmaktadır. Türkiye'nin 1980'li yıllarda içine girdiği ekonomik liberalizasyon döneminde genel olarak gelişen dış ticarete paralel olarak Türkiye-İspanya ikili ticareti de artış göstermiş, 1996 yılında yürürlüğe giren Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği anlaşmasıyla ikili ilişkiler daha da hızlanmıştır. 1999 senesinde Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığının onaylanması, Akdeniz'in zıt köşesinde yerleşik bulunan bu iki ülkenin yakınlaşmasına yardımcı olmuştur.

Türkiye-İspanya Ticaretinin Seyri (milyon dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2005	3.011	3.555	6.566	-544
2006	3.720	3.833	7.553	-112
2007	4.580	4.343	8.923	237
2008	4.047	4.548	8.595	-501
2009	2.824	3.777	6.601	-953
2010	3.536	4.840	8.376	-1.304
2011	3.918	6.196	10.114	-2.279
2012	3.717	6.108	9.825	-2.391
2013	4.334	6.418	10.752	-2.084
2014	4.750	6.120	10.870	-1.370

2015	4.742	5.589	10.331	-846
2016	4.988	5.679	10.668	-691
2017	6.302	6.373	12.675	-71
2018	7.710	5.492	13.203	2.218
2018 (Ocak-Şubat)	1.164	1.021	2.185	143
2019 (Ocak-Şubat)	1.350	604	1.954	746

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İspanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Payı (%,2018)	Değişim (%, 17/18)
	TOPLAM İHRACAT	4 988	6 302	7 710	100,0	22,3
8703	Otomobiller	390	546	1 044	13,5	91,5
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	112	269	663	8,6	146,9
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	47	193	429	5,6	122,2
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	267	286	411	5,3	44
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	238	299	307	4,0	2,5
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	171	195	294	3,8	51
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	168	156	231	3,0	47,6
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	120	154	207	2,7	34,3
6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	187	183	196	2,5	7,2
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	220	242	196	2,5	-18,9
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	101	128	188	2,4	46,2
6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	4	42	131	1,7	209,4
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	64	78	124	1,6	60,1

8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	65	68	122	1,6	78,8
8701	Traktörler	83	79	99	1,3	25,5
8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makinaları (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	44	41	97	1,3	136
6106	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler, gömlek - bluzlar (örme)	72	81	81	1	0,3
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	50	40	80	1	101
2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	44	46	72	0,9	56
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	34	49	68	0,9	40
2529	Feldispat, lösit, nefelin ve siyenit nefelin, florspat	38	52	66	0,9	25,4
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	34	41	64	0,8	55,6
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	47	99	62	0,8	-37,6
2608	Çinko cevherleri ve konsantreleri	46	51	56	0,7	9,9
8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb makinalar	48	53	56	0,7	4,8
6115	Külotlu çoraplar,taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çoraplar (örme)	37	40	51	0,7	28,2
7606	Aluminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	10	69	50	0,6	-27,1
1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	17	22	43	0,6	94,8
7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	22	29	41	0,5	39,8
302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	25	32	40	0,5	26,6
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	3	18	39	0,5	113,3
2706	Taşkömürü, linyit ve turbun damıtılmasından elde edilen katran	24	27	39	0,5	41,9
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmiş külçeler	33	38	37	0,5	-3,6
6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	1	4	36	0,5	865,2

7209	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği > 600 mm, soğuk haddelenmiş, kaplanmamış)	32	30	34	0,4	13
8403	Merkezi ısıtma kazanları (84.02 pozisyonundakiler hariç)	19	24	34	0,4	42
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	12	19	31	0,4	63,5
7228	Diğer alaşımlı çelikten çubuk ve profiller; alaşımlı veya alaşımsız çelikten sondaj işlerinde kullanılan içi boş çubuklar	33	33	30	0,4	-7,6
5515	Sentetik devamsız liflerden diğer dokunmuş mensucat	9	18	29	0,4	60,7
7217	Demir veya alaşımsız çelikten teller	23	24	28	0,4	13,7

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İspanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (milyon dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Pay (%,2018)	Değişim (%, 17/18)
	TOPLAM İTHALAT	5 679	6 373	5 492	100,0	-13,8
8703	Otomobiller	258	256	853	15,5	233,5
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	72	136	256	4,7	88,2
7901	İşlenmemiş çinko	134	174	156	2,8	-10,3
2902	Siklik hidrokarbonlar	103	128	155	2,8	20,9
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	0,3	273	149	2,7	-45,6
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	76	115	145	2,6	25,3
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	123	124	144	2,6	16,5
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	266	189	133	2,4	-29,9
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	0	58	118	2,1	103,1
0102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	106	104	92	1,7	-11,9
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	91	93	91	1,7	-2,7
7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	23	29	89	1,6	206,8
8545	Elektrik işlerinde kullanılan kömür elektrotlar-fırçalar, lamba-pil	58	72	81	1,5	12,3

	kömürleri ve grafit veya diğer kömürden diğer eşya					
7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm. veya fazla olanlar)	57	66	79	1,4	19,1
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	56	66	74	1,4	13,1
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	38	77	73	1,3	-4
9032	Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	90	88	71	1,3	-19,2
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	189	71	70	1,3	-2,5
8502	Jeneratörler	24	62	64	1,2	2,2
7225	Diğer alaşımlı çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm.veya daha fazla)	5	43	56	1	28,7
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	41	48	56	1	16
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	5	27	55	1	101,6
8530	Demiryolu, karayolu, liman, hava alanların için elektrikli işaret, emniyet veya trafik kontrol ve kumanda cihazları	21	64	53	1	-16,8
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	43	50	52	0,9	2,8
2917	Polikarboksilik asitler, anhidritleri, halojenürleri ve türevleri	82	78	51	0,9	-34,9
8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	38	45	47	0,9	3,5
3207	Seramik, emaye veya cam sanayinde kullanılan boya, sır, cila vb.	63	59	47	0,9	-21,4
3904	Vinil klorür veya diğer halojenlenmiş olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	30	44	47	0,8	6
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	28	49	44	0,8	-11,2
4703	Sodalı veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	30	30	42	0,8	42,2
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	37	41	40	0,7	-2,4
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	41	30	36	0,7	20,9
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer	30	41	35	0,6	-15,8

	mesnetler ve sayısal kontrol cihazları					
3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)	14	36	34	0,6	-5,7
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makineler ve mekanik cihazlar	26	31	34	0,6	8,2
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	38	44	33	0,6	-24,5
8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	29	31	30	0,5	-3,4
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	28	31	27	0,5	-10,7
4810	Bir veya iki yüzü kaolin (çin kili) veya diğer inorganik maddeler ile sıvanmış kağıt ve kartonlar	24	26	27	0,5	0,7
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	19	22	25	0,5	17,3

Kaynak: Trademap

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokollar

İkili Hava Ulaştırması Anlaşması (15 Temmuz 1975)
Ekonomik ve Sınai İşbirliği Anlaşması (6 Şubat 1992)
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (15 Şubat 1995)
Türkiye İspanya Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması (3 Mart 1998)
Ekonomik ve Mali İşbirliği Mutabakat Zaptı (13 Ocak 1998)
Türkiye İspanya Ortak Çalışma Grubu Toplantısı Mutabakat Zaptı (26 Eylül 1998)
Türkiye İspanya KEK I. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı (28 Ekim 1998)
Türkiye İspanya KOBİ'lere İlişkin Konularda İşbirliği Mutabakat Zaptı (28 Ekim 1998)
Yeniden Yapılanma İçin Mali İşbirliği Mutabakat Zaptı (30 Kasım 1999)
Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması (18 Aralık 2003)

Türkiye-İspanya Yatırım İlişkileri

Türkiye'nin toplam kayıtlı sermaye ihracatı içinde İspanya, firma sayısı açısından 35., sermaye miktarı açısından 43. sırada yer almaktadır. 1999 yılı sonunda Türkiye'den İspanya'ya toplam kayıtlı sermaye ihracı 12.800 dolar iken, 2007 yılı sonu itibarıyla sermaye ihracı 5,6 milyon dolara çıkmıştır. Benzer şekilde, 1999 yılında İspanya'da yerleşik Türk firma sayısı 3 iken, 2007 yılı sonunda 9'a yükselmiştir. Sermaye miktarı açısından Türk yatırımlarının % 59,1'i ticaret, % 22,7'si imalat ve %18,1'si ulaştırma sektöründe gerçekleştirilmiştir. 2002- 2011 yılları arasında İspanya'daki doğrudan yabancı yatırım stoğu 19 milyon dolardır. 2011 yılı doğrudan Türk yatırımları 6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2002-2011 yılları arasında Türkiye'deki İspanyol yatırım stoğu 4,1 milyar dolardır. 2011 dönemindeki yatırım ise 2,3 milyar dolardır.

İspanya'daki Türk yatırımları ağırlıklı olarak ticaret ofisleridir. Üretime yönelik en önemli yatırım Borusan Mannesman tarafından yapılan spiral boru fabrikası yatırımdır. İspanya'da yerleşik Türk firmaları Borusan, Nuh Çimento, Sabancı Holding, Arçelik, Vestel, Sarar, Hidromek, Poseidon, Atateks ve Entes'tir.

Türkiye İspanya Hükümeti tarafından ticaret ve yatırımda öncelikli ülkeler arasına seçilmiştir. İspanya Devlet Ticaret Sekreterliği tarafından yapılan bir değerlendirme ile Pazar Geliştirme Planı'na önceden seçilmiş olan ABD, Meksika, Fas, Cezayir, Brezilya, Çin, Hindistan, Rusya ve Japonya'nın yanı sıra ülkemiz ve Güney Kore'nin de eklenmesine karar verilmiş ve listede yer alan ülke sayısı 11'e çıkmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) verilerine göre Türkiye'nin İspanya'ya 2014 yılında doğrudan yabancı sermaye akışı 18 milyon dolar ve İspanya'dan Türkiye'ye yabancı sermaye akışı 74 milyon dolardır. 2007 Ocak – 2015 Ağustos dönemi verilerine göre: Türkiye'de yerleşik kişilerin İspanya'daki doğrudan yatırımlarının tutarı toplam 139 milyon dolar; İspanya'nın Türkiye'deki yatırımları toplamı 6.875 milyon dolardır. 2015 yılı itibarıyla Türkiye'deki İspanyol sermayeli şirketlerin toplam sayısı 597'ye ulaşmıştır.

Ülkemizdeki İspanyol yatırımlarının sektörel dağılımına bakıldığında, toplam İspanyol yatırımlarının %81,3'ünü makineler, endüstriyel ekipman ve metalurjinin oluşturduğu görülmektedir. Turizm ve gıda işleme sektörleri ise kalan %18,7'lik bölümü oluşturmaktadır.

Türkiye, İspanya'nın en fazla yatırım yaptığı onuncu ülkedir. Ülkemizdeki İspanyol firmalarının listesine www.spainbusiness.gen.tr adresinden ulaşılabilir. 2008 yılında ülkemize yönelik İspanyol yatırımlarının maden, fabrikasyon, inşaat, otomotiv, turizm ve emlak sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Yatırımların artışında turizm sektörüne yönelen firmaların emlak yatırımları ve faiz-borsa kazançları nedeniyle ülkemize yönelen İspanyol fonlarının artmasının da etkisi bulunmaktadır.

Türkiye'de yatırım yapan başlıca İspanyol firmalar ELIOP (otomatik kontrol sistemleri), TEKA (mutfak mobilyası), ROCA (banyo malzemeleri ve seramik fayans), TECASA (ısıtma sistemleri), FAGOR (sanayi mutfakları), MANTEROL (battaniye), MANGO ve ZARA (konfeksiyon), DIA (gıda-süpermarket), GREFUSA (kuruyemiş ve aperiatifler), AGRUCAPERS (kapari-turşu), SOL, BARCELO ve RIU (çeşitli oteller zinciri), MAPFRE (sigortacılık), BAMESA (metalürji), ORMAZABAL (elektrik sektörü) ve MIRALBUENO (otomotiv sektörü), ANTOLİN (otomotiv aksesuarı), SEAT (otomotiv), OHL (tren projeleri) olarak sıralanabilir. Ayrıca İspanya'nın dördüncü büyük finansal grubu olan Banco Sabadell Türkiye'deki ilk İspanyol bankası olarak bir temsilcilik açmıştır.

PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

Bu bölümde fikri, sınai mülkiyet hakları, dağıtım kanalları, tüketici tercihleri, ambalaj, paketleme ve etiketleme, satış teknikleri ve satış etkileyen faktörler, fiyatlandırma ve ödeme koşulları, kamu ihaleleri gibi pazar ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

İspanya, Endüstriyel Mülkiyetin Korunmasına ilişkin Paris Sözleşmesi'ne taraf olmanın yanı sıra Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) üyesidir. Ülkede 1986 yılında çıkarılan kanunla fikri mülkiyet konuları Avrupa Patent Sözleşmesi (Münih Sözleşmesi) ile uyumlandırılmıştır. Patent İşbirliği Anlaşması (PCT) ve Madrid Protokolü'ne de taraf olan İspanya'da, 1988 yılında çıkarılan Ticari Marka Kanunu ve Fikri Mülkiyet Kanunu ile markalar ve telif hakları korunmakta ve AB uygulamalarına uyum sağlanmaktadır.

Diğer taraftan AB ülkelerindeki markaların denetimini yaparak iç piyasanın uyumunu sağlayan İç Piyasa Standardizasyon Ofisi (OHIM) 1996 yılından bu yana İspanya Alicante'de faaliyetlerini sürdürmektedir.

- OFICINA DE ARMONIZACIÓN DEL MERCADO INTERIOR-OAMI (İç Piyasa Standardizasyon Ofisi-OHIM/Avrupa Birliği'ne bağlı topluluk ticari markalarının tescil bürosu) <https://euipo.europa.eu/>

Dağıtım Kanalları

İspanyol ekonomisinin büyümesine paralel olarak özellikle tüketici piyasasında dağıtım kanallarının önemi artmıştır. Toptancıların, perakende mağazaların, ülkede sayıları giderek artan büyük çok uluslu süpermarketlerin ve merkezi satın alma birimlerinin (central purchasing units) tercih ettikleri yeni ve karmaşık metotlara kadar dağıtım kanalları sektörü büyük gelişme göstermiştir.

İspanya'daki ticari dağıtım yapısı, çok önemli bir teknolojik değişime uğramış, self-servis satış teknikleri hızla gelişmiştir. Dağıtım sektörü, ülkede değişik satın alma kalıplarındaki tüketici gruplarına hizmet veren kuruluşların ortaya çıkmasıyla daha da büyümüştür.

Diğer batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi İspanya'da da fiyat, satın alma kararının en önemli belirleyicisi olma özelliğini korumaktadır. Bununla beraber, maliyet, kredi ve ödeme koşulları ile satış sonrası hizmetler de, ülkede faaliyet göstermek isteyen firmaların pazarlama alanında başarılı olabilmesinde çok büyük rol oynamaktadır.

Ülke piyasasında, en önemli rakipler diğer AB ülkeleri, ABD ve Japonya'dır. Bu ülkelerin ürünlerinin yüksek teknoloji içermesi ve kalite düzeyinin yüksek olması, ayrıca AB kaynaklı ihracatların hükümetler tarafından ticareti geliştirme faaliyetleri kapsamında desteklenmesi, ödeme koşullarında esneklik ve satış sonrası hizmetler sağlanması, ortak promosyon faaliyetleri gerçekleştirilmesi ve ürünlerin yerel piyasa ihtiyaçlarına göre uyumlandırılması İspanya piyasasında rekabeti artıran faktörler olarak ön plana çıkmaktadır.

Büyük mağazalar ve hipermarketler, İspanya'daki perakende dağıtımda en önemli yeri tutmaktadır. Hipermarketler, uyguladıkları geleneksel piyasa fiyatlarıyla pazar paylarını arttırmışlardır. Ayrıca, 1980'li yılların başından bu yana, özellikle büyük şehirlerdeki alışveriş merkezleri hem sayı olarak artmış, hem de ürün yelpazesinin çeşitliliği bakımından gelişmiştir.

Bunlara ilave olarak ülkede son yıllarda, çeşitli sektörlerde uzmanlaşmış büyük süpermarketler ile franchising şeklinde faaliyet gösteren fabrika çıkış mağaza zincirlerinin sayısı da artmaktadır.

İspanya piyasası, Madrid ve Barselona merkezinde faaliyet gösteren bir dizi bölgesel piyasadan oluşmaktadır. Dağıtıcılar, aracılar, yabancı temsilcilikler ve devlet kontrolündeki birimlerin büyük çoğunluğu bu iki merkezde faaliyet göstermekte, bunların dışında kalan bölgelerde faaliyet gösteren aracı ve şubeler ise tedariklerini çok büyük ölçüde bu iki merkezden sağlamaktadır. Dolayısıyla ülkede faaliyet göstermek isteyen yabancı firmaların başarı sağlaması, yine bu iki merkezde temsilcilik açmak ya da bir dağıtıcı veya aracı ile anlaşma yapma yoluyla mümkün olabilmektedir. Bununla beraber, bu bölgeler dışında kalan alanlarda imalat yapanlara sağlanan teşviklere bağlı olarak son yıllarda yatırım yapmak için diğer bölgeleri tercih eden firmalar görülmektedir.

İspanya gıda sektöründe, franchising yöntemi ile çalışan restoran zincirleri, "self-servis" türü işletmeler ve özellikle süpermarket ve hipermarketlerin sayısında son yıllarda kayda değer artış görülürken, geleneksel gıda satış mağazalarının sektördeki pazar payları gittikçe azalmaktadır.

Ülkede, önümüzdeki yıllarda, küçük ölçekli satış birimlerinin yerini, doğrudan eve satış (kapıdan satış) ile indirimli veya 24 saat hizmet veren mağazalar yoluyla perakende satış ve dağıtım yapan kuruluşların alması beklenmektedir.

Tüketici Tercihleri

Ülkede bölgesel ekonomik ve kültürel farklılıklar ile dil farklılıkları, tüketicilerin satın alma davranış ve alışkanlıklarının yanı sıra dağıtıcıların satın alma kararları ile pazarlama tekniklerini de etkilemektedir.

İspanya’da başta büyük şehirler olmak üzere kredi kartları yaygın biçimde kullanılmaktadır.

İspanyol tüketiciler arasında satış sonrası hizmetlere yönelik talep giderek artmaktadır. Ülkede halen tüm teknik özellikli ürünler ile bazı tüketim malları için satış sonrası hizmetler sunulmaktadır.

İspanya Tüketici Eğilimleri Analizi

Ekonomik krizin İspanyol tüketiciler üzerindeki etkisi büyük etkisi olmuştur. Tüketicilerin alışveriş alışkanlıkları değişmiş ve tüketiciler daha az alışveriş yapar durumdadır.

Kriz sırasında tüketicilerin değişen davranışlarına örnek olarak daha ihtiyatlı kredi kartı alımları verilebilir. Kriz öncesinde İspanyol tüketicilerin kredi kartlarını çok fazla kullandıkları ve yeni kredi kartı aldıkları göz önüne alındığında krizin bu davranış üzerindeki önemli etkisinden söz etmek mümkündür.

Birçok İspanyol tüketici ekonomik durum iyileştiğinde daha az tasarrufa gideceklerini belirtmektedir. Bununla beraber toplumun %43’ü faturalarında tasarrufa gitmeye devam edeceklerini belirtirken, %36’sı sadece telefon faturalarında tasarrufa gideceklerini ifade etmektedir. Toplumun %36’sı daha ucuz ürünleri almaya devam edeceklerini, %30’u daha az giyim eşyası alacağını belirtmektedir. Ulaşım konusunda ise toplumun %18’i kendi arabalarını kullanmaktan ziyade daha sık toplu taşımayı kullanmayı planladığını beyan etmektedir.

Ekonomik kriz tüketicilerin alışveriş alışkanlıklarının da katma değerli ve fonksiyonel ürünleri tercih etmeleri yönünde değiştirmiştir. Sonuç olarak piyasaya sürülen yeni ürünler de bu yeni tüketicileri hedef almaktadır. Kozmetik sektörü de tüketici beklentileri doğrultusunda ürünlerini “fonksiyonel kozmetik ürünleri” şeklinde adapte etmişlerdir.

Harcanabilir gelirdeki tasarruf oranları %10’lardan yaklaşık %15’lere çıkmıştır. Tüketici güveninin azalmasıyla birlikte tasarruf oranının daha da artması beklenmektedir.

Büyük perakende zincirleri durgunluğun etkilerini yumuşatmak için sürekli yeni ve yenilikçi hizmetler sunmaktadır. Örneğin, bazı firmalar tüketicilerin ilgisini çekmek amacıyla şarap tadım etkinlikleri ve şarap imalathanelerine gezi düzenlemişlerdir.

Düşünmeden yapılan alışverişler de krizden önemli ölçüde etkilenmiştir. Tüketiciler günlük olarak ne kadar harcadıklarının bilincindedirler. Markalı ürünler daha az tercih edilirken, özellikle marketlerin kendi özel markaları fiyat avantajı nedeniyle daha çok tercih edilmektedir. İnsanlar profesyonel tamircilere para ödemek yerine kendi tamiratlarını kendileri yapma eğilimine girmişlerdir. Hazır yemekler de krizden büyük ölçüde etkilenmişlerdir çünkü tüketiciler daha ucuz ve sağlıklı olan evde kendi yemeklerini kendileri pişirme eğilimine girmişlerdir. Ekonomik kriz katalizör görevi görerek tüketici alışkanlıklarını değiştirmiştir ve krizden toparlanma sağlansa bile tüketici alışkanlıklarının kolay kolay değişmesi beklenmemektedir.

Harcanabilir gelir azaldıkça tüketiciler satın alma kararlarında daha seçici davranmaktadır. Kriz dönemi boyunca tüketiciler moda ürünleri pek tercih etmemektedirler. Bunun yerine ne kadar harcadıkları konusunda daha bilinçli olup, harcamalarını daha fonksiyonel ve sağlıklı ürünlere yöneltmektedirler.

Yeni tüketici eğilimlerinden faydalanan pazar bölümleri; indirim mağazaları, sağlıklı ve organik gıda ürünleri ve DIY (Do It Yourself) ürünlerdir. DIY ürünler; yapı malzemeleri, hırdavat, elektrik malzemeleri, el aletleri ve aksesuarları, elektrikli el aletleri ve aksesuarları, boya/ev dekorasyon, duvar/pencere kaplamaları, sıhhi tesisat/ısıtma/soğutma, doğrama/kapı/pencere, mutfak ve banyo ürünleri, bahçe bakımı, barbekü ve diğer bahçe ürünleri bahçe ürünleri, bahçe ürünleri, bahçe yapıları, vb. sadece profesyonel olmayan kullanıcılar tarafından perakende olarak satın alınan ürünler olarak tanımlanmaktadır.

İspanyol tüketicisi DIY (Do It Yourself) ürünlerde kalite ve yenilikçilik yerine fiyatı ön planda tutmaktadır ve önümüzdeki dönemde söz konusu ürünlere olan eğilimin artması beklenmektedir.

Taze gıda ürünlerine olan talebin sağlıklı yaşam eğilimi doğrultusunda artması beklenmektedir. İspanyolların tasarruf yapabildiği her yerde tasarruf yapma eğilimi evde yemek pişirme eğilimlerini canlandırmıştır. Hazır gıdanın türüne göre değişmekle beraber İspanyolların yarısı hazır gıdaları düzenli olarak tüketmektedirler. Kriz öncesinde zaman darlığı hazır yemeklere olan talebin nedeni olurken, işsizliğin artmasıyla evde zaman geçiren kişi sayısının artmasıyla evde yemek pişirme eğilimi artmış ve bu durum hazır gıdalara olan talebi düşürmüştür.

Almanya'daki ortaya çıkan EHEC mikrobi üzerine Rusya, AB ülkelerinden her türlü sebze ithalatını yasaklamıştır. AB Komisyonu, İspanya'dan gelen salatalıklarda bir problemin olmadığı ortaya çıkınca sağlık ikazını kaldırmıştı. Almanya'da yapılan testlerde salatalıklarda bulunan bakterilerin, EHEC mikropları olmadığı tespit edildi. İspanya'da yapılan testlerde hastalığa neden olan mikropların salatalıklarda bulunmadığı ortaya çıkmıştı. Bu gibi krizler de tüketici tercihlerini etkilemekte ve dış ticarete de yansımaktadır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Ülkede AB tarafından belirlenen zorunlu ve isteğe bağlı etiketleme kurallarının yanı sıra ulusal düzeyde isteğe bağlı etiketleme kuralları da uygulanmaktadır. Bu nedenle etiketleme ve belgeleme yükümlülüklerine ilişkin mevzuatın karmaşıklığı ve sık sık değişmesinden dolayı nakliye öncesinde ithalatçılardan uygun belgeleri talep etmek faydalı olacaktır.

AB belirli ürünlerin standart miktarda ambalajlanması için düzenleme yapmıştır. 80/232/EC nolu Konsey Direktifi ürün ambalajlarının sahip olması gereken boyutları düzenlemektedir. İlgili direktife

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31980L0232:EN:HTML> adresinden ulaşılabilir.

Etiketleme veya test yükümlülüklerine tabi olan belirli ürün kategorileri bulunmaktadır. Bunlardan başta geleni gıda ürünleridir. Neredeyse her türlü gıda ürünü için hazırlama, saklama ve atık maddelerine ilişkin standartlar Sağlık Bakanlığı (The Directorate General of Health) tarafından belirlenmektedir. Bu ürünleri taşıyan konteynerlerin üzerinde, ürünün özelliklerini, içeriğini, ağırlık ve hacmini, üretim, paketleme, son kullanma vb. tarihlerini, saklama koşullarını, menşe ülkesini, üretici bilgilerini içeren etiketler bulundurulması zorunludur. Eğer orijinal etiket İspanyolca değilse, aynı bilgileri içeren İspanyolca bir etiketin hazırlanarak konteyner üzerine yapıştırılması gerekmektedir. Diğer taraftan süt ürünleri, margarin, çikolata ve sabunlar için daha teknik bazı etiketleme yükümlülükleri bulunmaktadır. Şarap ve diğer alkollü içecekler ise İspanyol standartlarıyla uyumlu olmalıdır.

İspanya'nın gerek gümrük, gerekse satış noktası düzenlemeleri, tüm tekstil ve hazır giyim ürünlerinin İspanyolca etiket taşımasını zorunlu tutmaktadır. Standart İspanyol tekstil kodu ve içerik de etikette belirtilmelidir. 1987 yılında çıkarılan bir kararname ile düzenlenen mevzuat çerçevesinde, tekstil içeriği, paketleme ve etiketleme yükümlülükleri çok spesifik ve geniş kapsamlı belirlenmiştir.

İlaç, eczacılık ve kozmetik ürünleri, ülkeye girişten önce Sağlık Bakanlığı'nın teknik gözetimine ve tesciline tabidir. Gıda ürünlerinde olduğu gibi bu ürünlerde de kimyasal bileşimi içeren çok detaylı etiketleme yükümlülükleri bulunmaktadır.

Ülkeye ithal edilen gübreler, yerel Tarım Bakanlığı Ofisi tarafından kaydedilmektedir. Bu ürünlerin ülkeye girişi sırasında gümrüklerde gözetim ve kontrolü yapılmaktadır. Yine bu ürünlerle ilgili olan reklam ve tanıtım amaçlı tüm basılı materyal Tarım Bakanlığı tarafından onaylanmalı ve İspanyolca olarak hazırlanmalıdır.

Ülkeye ithal edilen değerli madenler İspanyol Garanti Bürosu tarafından değerlendirilip etiketlenilmektedir. Diğer taraftan ithal edilen ateşli silahlar, motorlu taşıtlar, dış lastikler ve iç tüpler de çeşitli etiketleme yükümlülüklerine tabidir. Ayrıca tarım ürünleri konusundaki tüm paketleme, ambalaj ve etiketleme yükümlülükleri AB mevzuatı ile uyumludur, ancak etiketler İspanyolca olarak hazırlanmalıdır.

AB henüz zorunlu tutmamakla birlikte, Çevre Etiket (Eco-labelling) İspanya'da tercih edilmektedir. Çevre Etiket ile ilgili bilgi aşağıdaki web sayfalarından alınabilir.

<http://ec.europa.eu/comm/environment/>

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm

Satış Teknikleri ve Satış Etkileyen Faktörler

Yakın zamana kadar İspanya piyasasında müşteri memnuniyeti çok büyük önem arz eden konular arasında yer almamakla beraber, özellikle yabancı firmaların pazara girişiyle bu durum değişmiştir. Ülkede 1994 yılından bu yana tüketiciyi koruma mevzuatı uygulanmaktadır. Özellikle büyük miktardaki satışlarda kişisel ilişkiler fiyat ve kalitenin bile önüne geçebilen bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Ülkede genellikle satın alma kararları firmaların yöneticileri tarafından verilmekte, bu yöneticiler karar alırken çeşitli bölümlerin fikrini almak istediğinden işlemler uzun zaman alabilmektedir.

Ülkede büyük mağazalar, alışveriş merkezleri ve hipermarketler tarafından, alışveriş kartları, indirimler ve müşteriye özel promosyonlar yoluyla, "müşteri sadakati" ve bağımlılık yaratma çalışmaları yapılmaktadır. Diğer taraftan, doğrudan pazarlama, posta yoluyla satış, telefonla pazarlama ve elektronik ticaret gibi yeni satış teknikleri giderek yaygınlaşmaktadır.

Fiyatlandırma ve Ödeme Koşulları

Ülkede fiyatlandırma için klasik yöntemler kullanılmaktadır. Ancak kar marjları nispeten yüksek tutulmaktadır. Ödemeler genellikle 30, 60 veya 90 günlük vadelerle gerçekleştirilmektedir. Ancak büyük şirketler ve perakendeciler pazarlık yöntemiyle bu süreyi 6 aya kadar uzatabilmektedir.

Ülkeyle iş yapacak firmaların, avro kullanımına ve gerektiğinde isteğe bağlı olarak avro cinsinden fiyatlandırmaya hazırlıklı olmaları gerekmektedir.

Kamu İhaleleri

İspanya'da tüm yetkili idari birimler 1995 yılında çıkarılan mevzuata uygun prosedürleri takip etmek zorundadır. İhale açmaya yetkili birimler, merkezi hükümet (Bakanlıklar ve Müsteşarlıklar), otonom komiteler (yerel hükümetler), yerel belediyeler ve devlete ait şirketlerdir.

İŞADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

TİCARETİ ETKİLEYEN KÜLTÜREL FAKTÖRLER

İspanyolların ticari ilişkilerini yakın kişisel ilişkilere paralel yürütme alışkanlıklarından dolayı, İspanya piyasasına girişte en etkili yol, yüz yüze görüşme yapmaktır. Özellikle bir dağıtıcı ya da alıcı ile ilk ilişkinin faks ya da telefon yoluyla değil, yüz yüze bir toplantı yapmak yoluyla gerçekleştirilmesi uygundur.

Ülkedeki firma yöneticilerinin %30'dan daha azının İngilizce konuşabildiği göz önüne alındığında, bu ülke ile ikili ilişkilerde tercüman gerekebileceği unutulmamalıdır. İş çevrelerinde yaygın yabancı dil İngilizce olmakla beraber, satış literatürünün İspanyolca olarak hazırlanması avantaj yaratmaktadır. Ülkede bir toplantıya başlarken, bitirirken ya da anlaşmaya varıldığında el sıkışmak adettir. Tüm anlaşmalar yazılı hale getirilir ve imzalanır. Eğer daha sonra imzalanacak resmi bir sözleşme ya da anlaşma varsa, ilk olarak sözlü anlaşmaya varmalısınız. İspanyollar her iki tarafın da bir işin ya da anlaşmanın koşullarına tam anlamıyla bağlı kalmasını beklerler.

Kartvizitlerin bir yüzünün İngilizce diğer tarafının ise İspanyolca dilinde bastırılması uygun olacaktır.

İspanya iş kültüründe hiyerarşinin ve pozisyonların büyük bir öneminin olduğunun farkında olunmasında fayda vardır. Sizden daha alt derecede bir kişi ile zaman kaybederek iş yapmaya çabalamak pek işe yaramayabilir. Kendi pozisyonunuza denk düşen kişilerle birlikte iş yürütmeniz neticesinde başarıya ulaşılması mümkün olabilir.

İspanya'da hiyerarşi o derece aşırı bir düzeydedir ki "e jefe" veya "el padron" diye adlandırılan patronlar karar verme otoritesini ellerinde bulundururlar. Ast olan kişiler ise otoriteye uyarlar ve sadece emirleri takip ederler.

Diğer taraftan İspanyol iş adamları, satın alma davranışları bakımından oldukça muhafazakar bir portre çizmektedir. İspanyollar, profesyonel açıdan resmi ve ciddi davranış biçimlerinden hoşlanmaktadır.

Kaynak: İspanya İş Kültürü, İGEME

Para Kullanımı

1 Ocak 1999 tarihinden itibaren ülkenin resmi para birimi avro olarak kabul edilmekle beraber peseta da varlığını korumuştur. 1 Mart 2002 tarihinden itibaren de tüm ödemelerde sadece avro geçerli olmaktadır.

İspanya'da başta büyük şehirler olmak üzere kredi kartları yaygın biçimde kullanılmaktadır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Ülkeye girişte, Avrupa Topluluğu vatandaşları için pasaport ya da nüfus cüzdanı yeterlidir. Diğer ülke vatandaşlarından istenilen belgeler, yasal geçerlilik taşıyan bir pasaport ve İspanya Büyükelçiliği veya konsolosluklarından alınmış geçici giriş veya oturma vizeleridir.

Vize uygulamasının olmadığı ülke vatandaşları için 90 günü aşmamak ve çalışmamak kaydıyla geçici giriş hakkı mevcuttur.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

İspanyol hükümeti, her yıl resmi tatillerin listesini yayınlamaktadır. 2015 yılı resmi tatilleri aşağıda verilmiştir.

1 Ocak (Yeni Yıl), 6 Ocak (Üç Aziz Kral), 3 Nisan (Kutsal Cuma), 1 Mayıs (İşçi Bayramı), 15 Ağustos (Meryem Ana'nın Göğe Yükselmesi), 12 Ekim (Milli Bayram), 2 Kasım (Azizler Yortusu), 7 Aralık Anayasa Günü, 8 Aralık (Meryem Ana'nın Günahsızlığı Yortusu) ve 25 Aralık (Noel).

Bunların dışında her otonom bölgede ayrı ayrı kutlanan bazı tatil günleri vardır. Ayrıca ülkede, her çalışanın yılda 30 gün tatil yapma hakkı vardır. Bu tatiller başta Ağustos ayı olmak üzere yaz aylarında (Temmuz-Eylül arası) gerçekleştirilir.

Bankalar - Pazartesi-Cuma 8.30-14.00 arası, Cumartesi günleri 8.30-13.00 arası açıktır. Bankalar, 1 Nisan ile 30 Eylül tarihleri arasında Cumartesi günleri kapalıdır.

Resmi Daireler - Pazartesi-Cuma günleri, saat 08.00-15.00 arası çalışmaktadır. Diğer İşyerleri - İspanya'da işyerleri, Pazartesi'den Cumartesi'ye kadar 10.00-13.30 ve 17.00-20.30/21.00 saatleri arasında çalışmaktadır.

Büyük mağazalarda, süpermarketlerde ve hipermarketlerde öğle tatili uygulaması yoktur ve daha geç saatlere kadar hizmet verilmektedir. Rekabet esasları göz önüne alınarak her otonom bölge, işyerlerine yılda en fazla 8 kez, tatillerde veya pazar günleri açık kalma izni vermektedir.

Kullanılan Lisan

Ülke genelindeki resmi dil İspanyolca (Kastilyano)'dır. Ancak Katalanca, Baskça ve Galiçyaca da özerk bölgelerde (Katalonya, Bask Bölgesi, Galiçya, Valensiya, Navarra ve Balear Adaları) resmi dil olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte Valensiya Bölgesi'nde Katalanca'nın bir bask lehçesi olan Valensiyaca konuşulmaktadır.

Ulaşım

Ülkede 47 havalimanı bulunmaktadır. Bunların 33'ünde gümrük kapısı mevcuttur. Madrid havalimanı en yoğun havalimanıdır. Ardından Barselona ve Palma de Mallorca İspanya'nın en yoğun işleyen havalimanlarıdır.

Türk Hava Yolları'nın haftanın her günü saat 08.10'da ve pazartesi, perşembe ve pazar günleri saat 12.25'te Madrid'e ve haftanın her günü 09.35 ve 14.05'te Barselona'ya doğrudan uçuşları bulunmaktadır. Madrid ve Barselona havaalanlarından şehir merkezine ulaşım otobüsler veya şehir içi tren yoluyla sağlanmaktadır. Diğer taraftan ülkenin tüm büyük şehirlerinde kolaylıkla taksi bulmak mümkündür. Ancak lisanslı taksilerde ücretler, mesafeye ya da saate göre değişiklik gösterebilmektedir. Taksilerin taksi duraklarından temin edilmesi daha uygundur.

Ülkenin büyük şehirlerini birbirine bağlayan otoyollar iyi durumda olmakla beraber Galiçya ve Asturya bölgelerinin yolları nispeten daha kötü koşullardadır. Diğer taraftan Madrid ile Sevilla ve Malaga arasında hızlı tren çalışmaktadır.

Madrid ve Barselona'daki şehir içi tren oldukça yaygındır. Bu şehirlerdeki metro ve otobüsler de hızlı olmakla beraber özellikle mesai bitiş saatlerinde çok kalabalık olabilmektedir.

Yerel Saat

İspanya, Greenwich'e göre 1 saat ileridedir (GMT + 1). Yani Türkiye'den 1 saat geridedir. Kanarya Adaları ise tüm yıl boyunca, İspanya'dan bir saat geridedir.

Yerel Ölçü Birimleri

Ülkede metrik sistem kullanılmaktadır.

Telefon Kodları

İspanya ile telefon ya da faks yoluyla iletişim kurmak için öncelikle uluslar arası telefon kodu +34 tuşlandıktan sonra 9 haneli telefon numarası girilir. Barselona'nın telefon kodu 93 ve Madrid'in 91'dir.

Özellikle Madrid ve çevresinde, oldukça gelişmiş telekomünikasyon hizmetlerinden faydalanmak mümkündür. Telefon kulübelerinde bozuk para ve telefon kartlarının yanı sıra bazı yerlerde kredi kartları da geçerli olmaktadır.

KAYNAKÇA

<https://www.ticaret.gov.tr>